

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Іванова Т. В.

ВСТУП

Успішний розвиток країни вимагає не лише внутрішніх зусиль, але і уваги до регіональних проблем та міжнародної співпраці. Саме в тому важливим є дослідження Дунайського регіону. В контексті сучасних викликів та необхідності забезпечити стійкий інтеграційний розвиток України на міжнародному ринку, а також враховуючи складну політичну ситуацію та воєнні події, які вплинули на Дунайський регіон, питання розроблення методичного інструментарію задля вивчення впливу еколого-економічних проблем розвитку Дунайського регіону України на територіальні громади та підприємства стають надзвичайно актуальними. Вони визначають готовність до співпраці, інвестицій, та прийняття необхідних рішень для покращення стану регіону, а також впливають на подальший розвиток економічної та соціальної сфери. Тому, з метою вивчення цього питання та розкриття його важливості для національної та міжнародної економічної науки та практики, проведено дане дослідження, що сприятиме висвітленню рівня освідомленості громад та підприємств України.

Також є важливим дослідження функціонування підприємств у цьому регіоні. Оскільки, ефективне функціонування підприємств у Дунайському басейні України має вплив на соціально-економічні процеси у країні. Розвиток цих суб'єктів господарювання відображає їх потенціал у формуванні регіональної економіки. Однак наявні проблеми у їх функціонуванні, що вимагають детальнішої уваги для забезпечення подальшого стабільного розвитку регіону. Тому вивчення основних аспектів роботи підприємств регіону, перешкод та можливих шляхів подолання цих труднощів є ключовим завданням.

1. Дослідження проблем розвитку Дунайського регіону

У роботах Зількера Ф.¹, Ігнатівича С. та ін.², Славіка А. та Бербера Н.³ досліджено діяльність підприємств на території Дунайського регіону.

¹ Sielker, F. (2016). New approaches in European governance? Perspectives of stakeholders in the danube macro-region. *Regional Studies, Regional Science*, 3 (1), 88–95. DOI: <https://doi.org/10.1080/21681376.2015.1116957>

² Ignjatijevic, S., Ćirić, M., & Carić, M. (2013). International trade structure of countries from the danube region: Comparative advantage analysis of export. *Ekonomicky casopis*, 61 (3), 251–269.

³ Slavic, A., & Berber, N. (2019). The role of training practice in improving organizational performance in selected countries of the Danube region. *Engineering Economics*, 30 (1), 81–93. DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.ee.30.1.17857>

Також у працях науковців розглядалися певні аспекти впливу громад чи підприємств на Дунайський регіон. Так, Бостан І. та ін.⁴ за допомогою опитування представників підприємств визначили позитивний зв'язок між економічними, соціальними та екологічними показниками МСП у дельті Дунаю та залученням коштів європейських фондів. Профіроіу А. Г. та ін.⁵ у статті розглядають впровадження механізму Інтегрованих територіальних інвестицій на території Дельти Дунаю у період 2014-2020.

Проте, недостатня увага приділена саме розробленню анкетування задля вивчення впливу еколого-економічних проблем розвитку Дунайського регіону України на територіальні громади та підприємства.

Дослідження було проведено у Дунайському регіоні України, охоплюючи громади та підприємства, активно діючі в даному регіоні. Учасники дослідження включали в себе представників цих громад та співробітників підприємств, які активно діють у даному регіоні. Варто відзначити, що проведення дослідження відбувалося відповідно до етичних норм та з дотриманням конфіденційності стосовно відповідей учасників.

Для збору та аналізу даних в дослідженні застосовувалися наукові методи, спрямовані на отримання об'єктивних результатів. Критичний аналіз наукової літератури з питань регіональних проблем та розвитку Дунайського регіону проводився з метою покращення розуміння напрямків дослідження.

Для отримання докладних відповідей на запитання, пов'язані з рівнем усвідомлення громадами та підприємствами проблем Дунайського регіону, були використані напівструктуровані інтерв'ю з респондентами.

Дослідження включало чотири основних етапи: підготовка для збору даних, збір інформації, аналіз отриманих даних та узагальнення результатів. Застосування якісних та кількісних підходів дало можливість отримати об'єктивну інформацію та зрозуміти погляди громад та підприємств на проблеми Дунайського регіону.

Це дослідження спрямоване на виявлення рівня усвідомлення еколого-економічних проблем регіону та можливостей для його поліпшення, що сприятиме розробці стратегій та ініціатив для подальшого розвитку Дунайського регіону.

⁴ Bostan, I., Lazar, C.M., Asalos, N., Munteanu, I., & Horga, G.M. (2019). The three-dimensional impact of the absorption effects of European funds on the competitiveness of the SMEs from the Danube Delta. *Industrial Crops and Products*, 132, 460–467. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.indcrop.2019.02.053>

⁵ Profiroiu A. G., Nastacă C.-C., & Caraman M. (2021). Perceptions on the Implementation of the Integrated Territorial Investment Mechanism (ITI) and Its Impact on Sustainable Development and Resilience of Danube Delta. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 2021 (Special Issue), 104–126. DOI: <https://doi.org/10.24193/tras.SI2021.6>

Для проведення дослідження було використано онлайн-анкетування з участю громад та підприємств, що проживають та функціонують у Дунайському регіоні. Загалом, до Дунайського регіону в Україні відносять Закарпатську, Івано-Франківську, Чернівецьку та Одеську області. Вибір онлайн-анкетування обумовлений умовами воєнного стану в Україні, що ускладнює проведення традиційних опитувань. Для опитування використовувалася платформа GoogleForms. Структура анкети була сформована на основі попереднього аналізу літератури та ключових дослідницьких питань. Анкета наведена у Додатку А.

Опитування складалося з двох основних частин. Перша частина містила запитання, спрямовані на отримання загальної інформації про респондентів. Друга частина анкети містила питання, які стосувалися впливу еколого-економічних проблем розвитку Дунайського регіону України на територіальні громади та підприємства. Дослідження було проведено в період з серпня по жовтень 2023 року.

Кожне із зазначених в анкеті питань у другій частині респонденти мали можливість оцінити за допомогою п'ятибальної шкали Лайкерта, де варіанти відповідей варіювалися від 1 (повністю не згоден) до 5 (повністю згоден).

У результаті опитування респондентів було отримано 54 анкети (29 – від підприємств різної форми власності, 26 – від громади).

Отримані результати наведено нижче.

1) Володіння інформацією щодо існуючих еколого-економічних проблем Дунайського регіону України

Результат опитування підприємства щодо еколого-економічних проблем Дунайського регіону наведено на рис. 1.

За результатами опитування можна зазначити, що більшість підприємств обізнана щодо основних проблем регіону (50% повністю згодні та 38% частково згодні). Лише обмежена кількість, 12% підприємств відзначили, що не повністю або зовсім не знають про всі проблеми, з якими стикається Дунайський регіон.

Проаналізовано відповіді представників громад щодо володіння інформацією про еколого-економічні проблеми Дунайського регіону України (рис. 2).

Результати аналізу опитування громад вказують на таку картину: лише 4% респондентів повністю або частково не володіють інформацією про проблеми даного регіону; 5% стверджують, що чули про ці проблеми; 35% визнали, що частково розуміють проблеми регіону; тоді як 56% повідомили, що володіють інформацією про проблеми даного регіону у повній мірі.

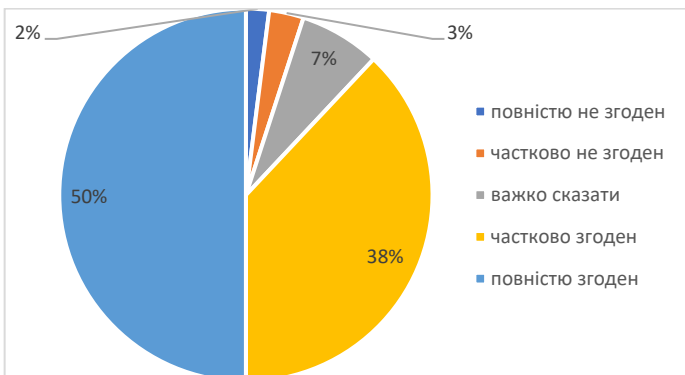

Рис. 1. Результати опитування підприємств стосовно володіння інформацією про проблеми Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

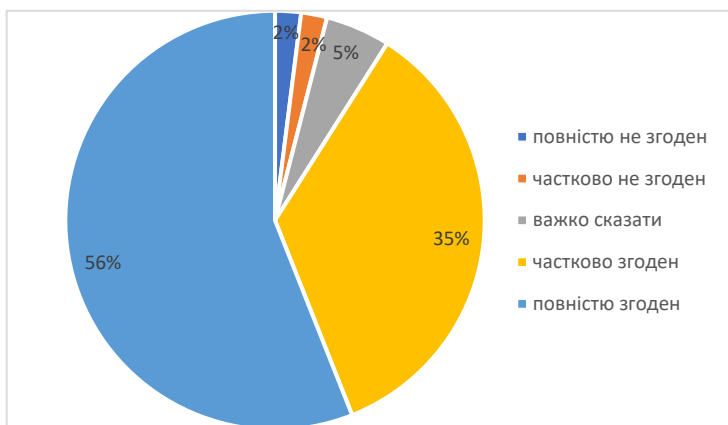

Рис. 2. Результати опитування громади щодо обізнаності з приводу проблем Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

2) Критичність еколого-економічних проблем Дунайського регіону.

Проводячи аналіз результатів опитування підприємств щодо визначення критичності еколого-економічних проблем у Дунайському регіоні, можна виділити наступне розподілення відповідей: лише 1% повністю не погоджуються з цією думкою, 2% частково не

погоджуються, 4% мають важкості у визначенні, 42% частково погоджуються, і 51% повністю погоджуються (див. рис. 3).

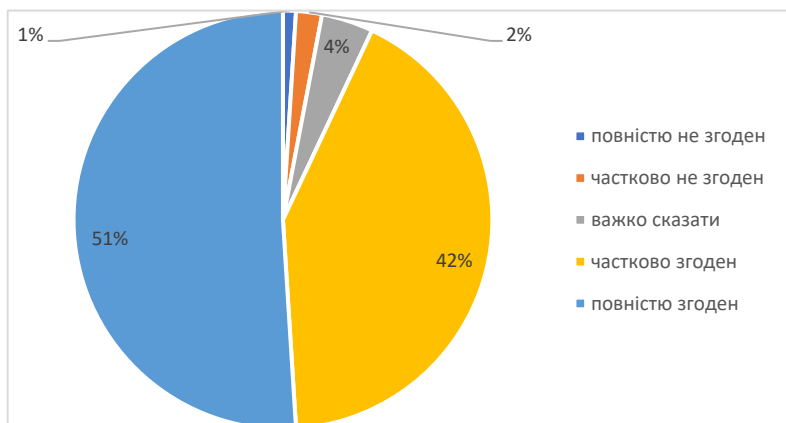

Рис. 3. Результати опитування підприємств щодо критичності існуючих проблем Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

Громади вбачають проблеми (див. рис. 4) як критичні частково (44%) або в повному обсязі (53%).

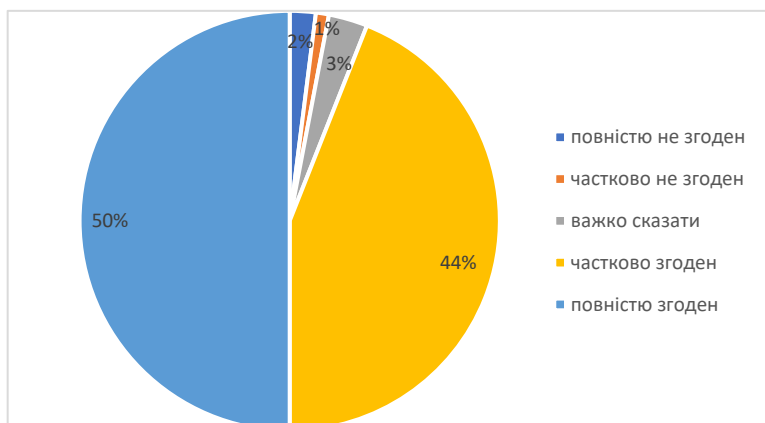

Рис. 4. Результати опитування громад стосовно критичності еколого-економічних проблем у Дунайському регіоні України

Джерело: побудовано автором

Існують також представники громади, які не вважають проблеми за критичні частково (1%) або зовсім (2%). Крім того, 3% респондентів ще не сформували власну думку на цей рахунок.

3) *Обізнаність щодо існуючих ініціатив та проєктів для відновлення Дунаю.*

Результати опитування підприємств наведені на рис. 5.

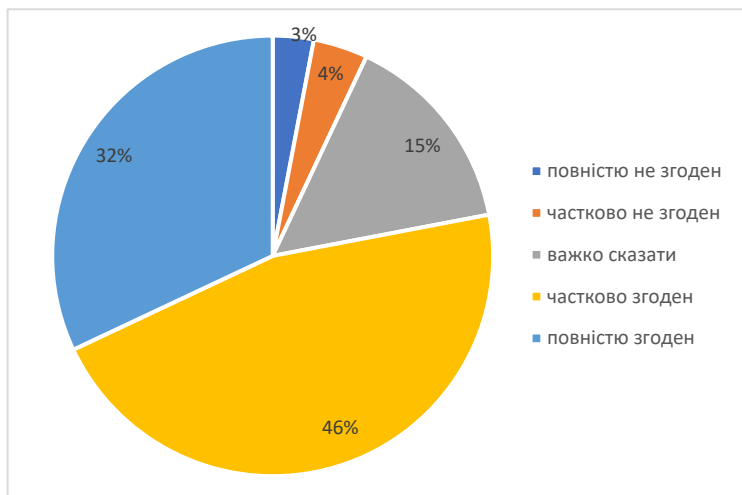

Рис. 5. Результати опитування щодо поінформованості стосовно ініціатив та проєктів з відновлення Дунаю у опитуванні підприємств

Джерело: побудовано автором

Частково або повністю обізнаними є 78% респондентів-підприємств. Важко відповісти 15%. Частково не обізнаними або зовсім не обізнаними є 7%.

Щодо громад, то їх результати наведені на рис. 6.

Можна стверджувати, що представники громади досить обізнані щодо цього питання, оскільки 79% респондентів повністю або частково володіють інформацією щодо цього питання.

4) *Соціально-економічний розвиток Дунайського регіону через залучення інвестицій.*

Результати аналізу опитування щодо ефективності залучення інвестицій для розвитку Дунайського регіону (наведені на рис. 7) свідчать про те, що 68% підприємств вважають їх ефективними, 18% важко визначитися, інші ж не поділяють дану думку (оскільки частково або повністю не погоджуються із зазначеним твердженням).

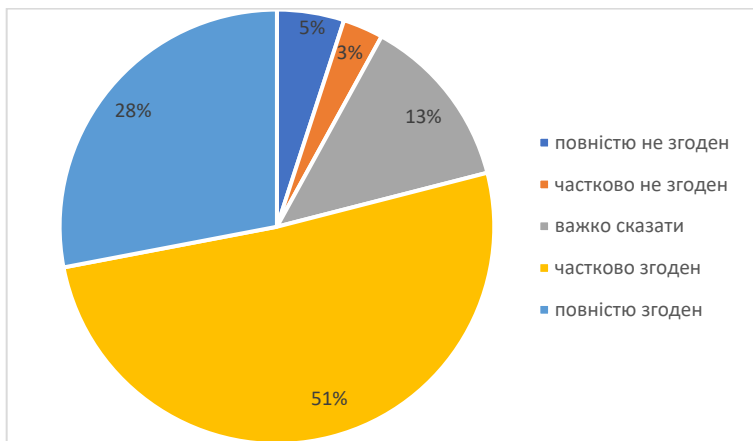

Рис. 6. Результати поінформованості щодо ініціатив та проєктів з відновлення Дунаю у опитуванні представників громад

Джерело: побудовано автором

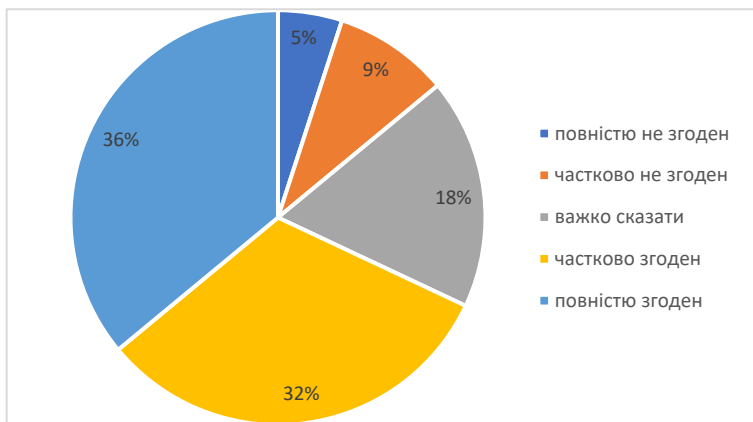

Рис. 7. Результати опитування підприємств щодо залучення інвестицій та соціально-економічний розвиток Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

На рис. 8 наведено дані щодо опитування громад щодо доцільності залучення інвестицій для покращення ситуації у даному регіоні України.

Представники громади висловилися щодо необхідності залучення інвестицій для вирішення проблем регіону та його розвитку наступним чином: повністю не згодні – 4%, частково не згодні – 8%, важко сказати – 16%, частково згодні – 30%, повністю згодні – 42%.

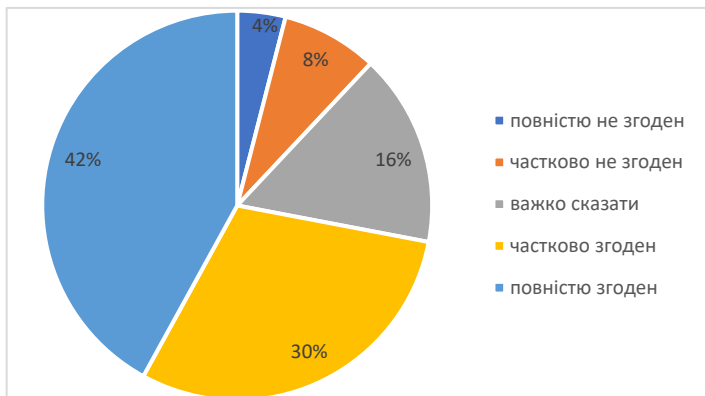

Рис. 8. Результати опитування представників громад щодо залучення інвестицій для соціально-економічного розвитку Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

5) Поінформованість щодо можливостей розвитку для підприємницької діяльності у Дунайському регіоні.

На думку 76% підприємств існують певні можливості для підприємництва у Дунайському регіоні, інші респондентам важко відповісти або вони не погоджуються з цією думкою (рис. 9).

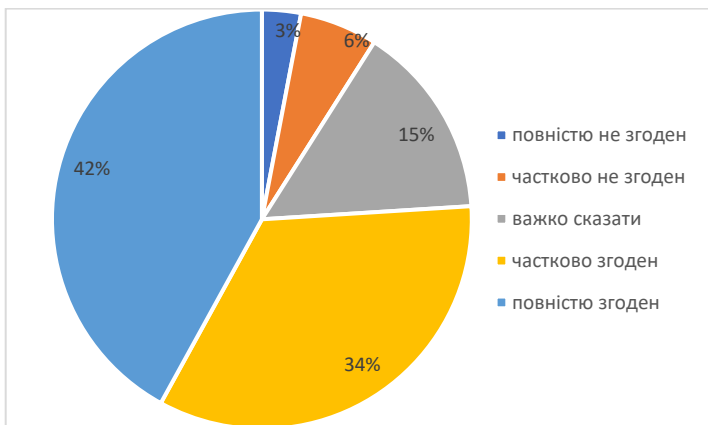

Рис. 9. Результати опитування підприємств щодо певних можливостей для їх розвитку у цьому регіоні

Джерело: побудовано автором

Якщо досліджувати опитування представників громадської думки, то результати наведені на рис. 10.

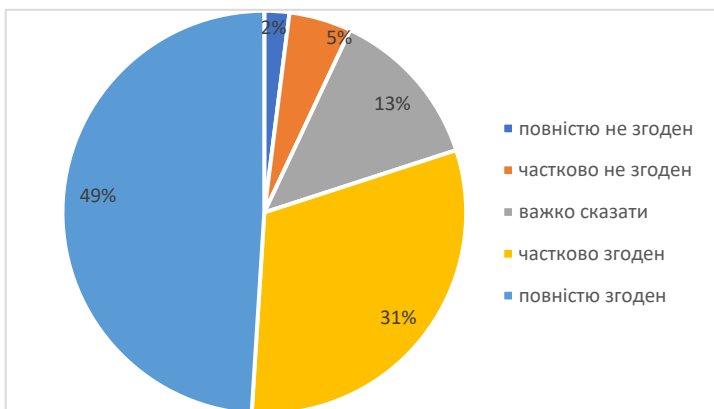

Рис. 10. Результати опитування громад щодо можливостей розвитку бізнесу у регіоні

Джерело: побудовано автором

Більшість респондентів-громад (49% повністю погоджуються та 31% частково погоджується) із запропонованим твердженням.

б) Вплив еколого-економічних проблем Дунайського регіону на діяльність підприємств.

На думку представників підприємств еколого-економічні проблеми мають на них вплив (результати опитування на рис. 11).

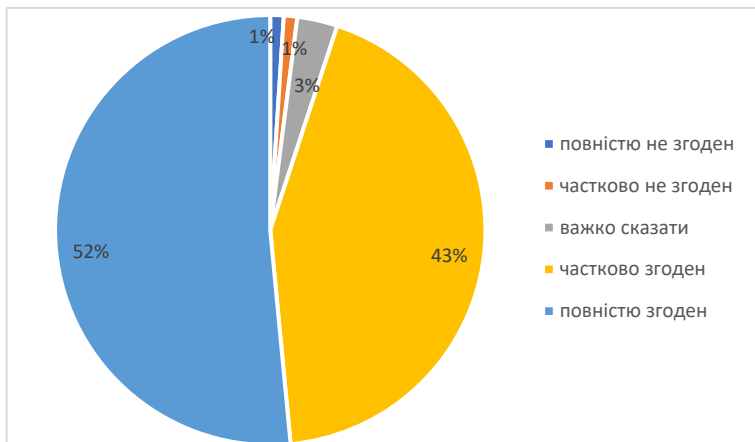

Рис. 11. Результати опитування підприємств щодо впливу на їх діяльність еколого-економічних проблем Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

Більшість респондентів вважають, що еколого-економічні проблеми Дунайського регіону мають вплив на їх діяльність (43% та 52% відповідно вбачають частково або сильний вплив).

Якщо досліджувати результати опитування громадської думки до цього питання, то їх можна побачити на рис. 12.

Так, на думку представників громади ці проблеми мають сильний вплив: 50% – повністю згодні; 41% – частково згодні; 5% – важко відповісти; 4% – повністю або частково не згодні.

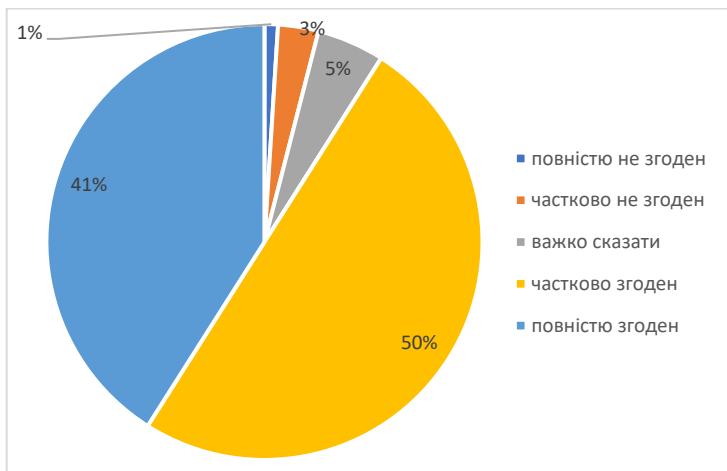

Рис. 12. Результати опитування громад щодо впливу еколого-економічних проблем у Дунайському регіоні на діяльність підприємств

Джерело: побудовано автором

7) Вплив еколого-економічних проблем Дунайського регіону на територіальні громади.

На рис. 13 наведено аналіз думки підприємств щодо впливу еколого-економічних проблем Дунайського регіону України на громади цього регіону.

Отже, представники підприємств вважають, що існує досить значний вплив еколого-економічних проблем Дунайського регіону на діяльність громад (95% відсотків респондентів частково або повністю підтримують цю думку).

Громади також вважають, що еколого-економічні проблеми Дунайського регіону досить сильно впливають на їх діяльність (рис. 14).

Отже, що більшість представників громад вважають, що на них здійснює значний вплив еколого-економічні проблеми Дунайського регіону.

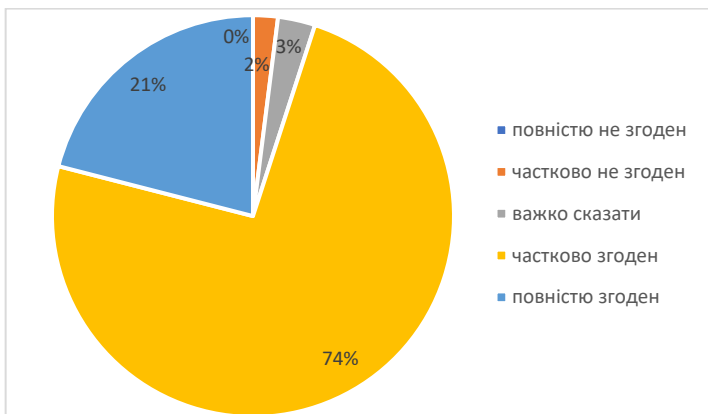

Рис. 13. Результати опитування підприємств щодо впливу проблем Дунайського регіону на діяльність громад

Джерело: побудовано автором

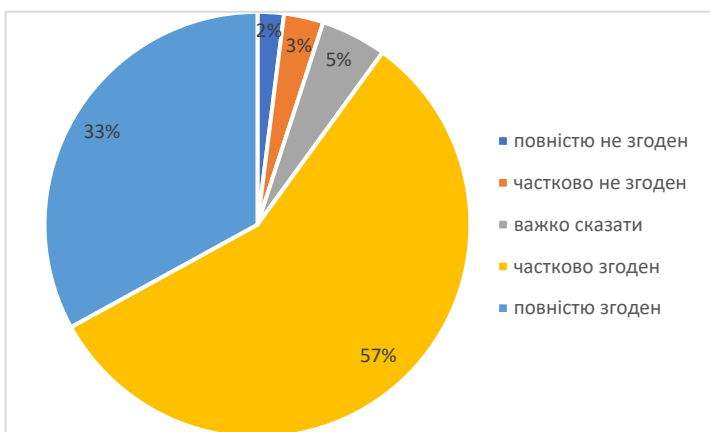

Рис. 14. Результати опитування громад щодо впливу на них еколого-економічних проблем Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

8) Необхідність співпраці України з ЄС щодо розвитку Дунайського регіону.

Також досить важливо дослідити ставлення підприємств та громади до залучення ЄС до розвитку Дунайського регіону.

Результати опитування підприємств наведено на рис. 15.

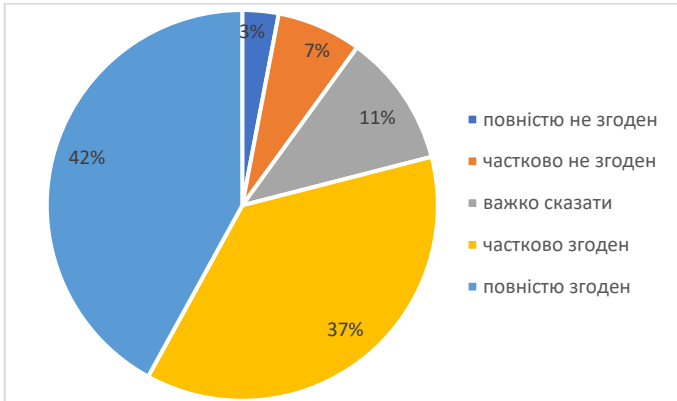

Рис. 15. Результати опитування підприємств щодо необхідності співпраці з ЄС задля відновлення Дунайського регіону

Джерело: побудовано автором

Позитивними є результати опитування підприємств щодо доцільності співпраці з ЄС, оскільки це відкриває нові можливості для регіону. А також свідчить про відсутність супротиву у разі реалізації певних ініціатив.

Також проведено опитування громад щодо їх бачення співпраці з ЄС для відновлення регіону (рис. 16).

З рис. 16 видно, що громада також підтримує дані ініціативи співпраці з ЄС (20% повністю згодні та 57% частково згодні із даним твердженням).

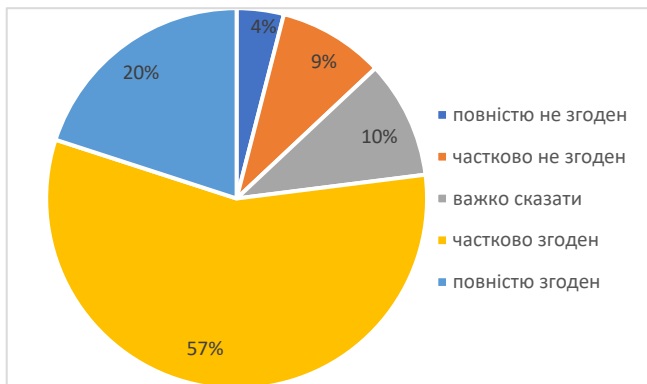

Рис. 16. Результати опитування представників громад щодо необхідності відновлення Дунайського регіону через співпрацю з ЄС

Джерело: побудовано автором

Також варто проаналізувати результати діяльності у цьому регіоні для розроблення пропозицій щодо покращення ситуації.

2. Аналіз функціонування підприємств Дунайського регіону

Роботи таких науковців, як Гобир І. Б.⁶, Сарапіна О. А.⁷, Сачовський І. М.⁸, Шитікова Т. В.⁹, відображають різні аспекти діяльності підприємств певних регіонів України, проте аналіз функціонування підприємств в інших регіонах залишається недостатньо вивченим. Це відкриває нові можливості для подальшого наукового дослідження, яке має на меті комплексний аналіз діяльності комерційних підприємств та неприбуткових організацій у Дунайському регіоні України.

Аналіз функціонування підприємств на території Дунайського басейну в Україні стає актуальним завдяки потребі визначення стратегічних напрямів подальшого розвитку цього регіону. Це дослідження спрямоване на забезпечення економічного та соціального зростання цього регіону шляхом аналізу ключових аспектів функціонування підприємств на основі даних офіційної статистики¹⁰.

Спочатку проаналізуємо Валовий регіональний продукт (ВРП), який є ключовим економічним показником та відображає обсяг виробництва та рівень економічного розвитку протягом певного періоду. У табл. 1 наведені дані ВРП України та Дунайського басейну за період з 2019 по 2021 роки.

Розглядаючи статистику Валового регіонального продукту (ВРП) за 2019–2021 роки, виявлено, що ВРП в Україні зріс з 3,977,198 млн грн до 5,450,849 млн грн (на 37,1%). Це свідчить про значний розвиток економіки України протягом цього періоду. Закарпатська область показала зростання ВРП з 61,325 млн грн до 75,626 млн грн (на 23,3%), відображаючи помітне зростання за цей період. Івано-Франківська область також відзначилася підвищенням ВРП з 86,679 млн грн у

⁶ Гобир І. Б., Буй Ю. В., Буй Л. В. Аналіз та тенденції розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств у Івано-Франківській області України. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 2(21). С. 56–61.

⁷ Сарапіна О. А., Стефанович Н. Я., Пінчук Т. А., Шрам Т. В. Аналіз діяльності комунальних підприємств та підходи до їх класифікації. *Вісник ХНТУ*. 2023. № 2(85). С. 228–234.

⁸ Сачовський І. М. До питань аналізу ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств житомирської області. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 6(123). С. 77–83.

⁹ Шитікова Т. В., Ігнатишин М. І. Оцінка діяльності підприємств міст та районів Закарпатської області методом аналізу ієрархій. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. № 1. С. 3–8. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/31032020/6958

¹⁰ Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

2019 році до 119,680 млн грн у 2021 році (зростання на 38,1%), відображаючи найбільшу динаміку росту серед досліджуваних регіонів. Одеська область відзначилася певним збільшенням ВРП з 197,153 млн грн у 2019 році до 271,669 млн грн у 2021 році (зростання на 37,9%), свідчаючи про значний розвиток економічної активності. Чернівецька область показала зростання ВРП з 41,660 млн грн у 2019 році до 54,582 млн грн у 2021 році (зростання на 31%).

Таблиця 1

Валовий регіональний продукт (ВРП) у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.

Регіон	ВРП		Індекси фізичного обсягу ВРП
	млн грн	%	%, до поп.р.
<i>2019</i>			
<i>Україна</i>	3977198	100,0	103,2
<i>Закарпатська обл.</i>	61325	1,5	101,5
<i>Івано-Франківська обл.</i>	86679	2,2	106,1
<i>Одеська обл.</i>	197153	5,0	103,4
<i>Чернівецька обл.</i>	41660	1,0	105,1
<i>2020</i>			
<i>Україна</i>	4222026	100,0	96,2
<i>Закарпатська обл.</i>	62022	1,5	93,8
<i>Івано-Франківська обл.</i>	90398	2,1	97,0
<i>Одеська обл.</i>	220242	5,2	96,6
<i>Чернівецька обл.</i>	45054	1,1	95,3
<i>2021</i>			
<i>Україна</i>	5450849	100,0	103,4
<i>Закарпатська обл.</i>	75626	1,4	101,9
<i>Івано-Франківська обл.</i>	119680	2,2	101,4
<i>Одеська обл.</i>	271669	5,0	106,2
<i>Чернівецька обл.</i>	54582	1,0	103,1

Капітальні інвестиції – ключовий показник розвитку будь-якого регіону. Табл. 2 містить дані про капітальні інвестиції у Дунайському регіоні за 2018–2022 рр., що відображають обсяги коштів, спрямованих на розвиток інфраструктури та виробництва в цьому регіоні.

Рівень капітальних інвестицій зазнав змін у період з 2018 по 2022 рік. Україна в цілому показала коливання на цьому показнику, з найвищим рівнем в 2019 році – 623,978.9 млн грн та найнижчим у 2022 році – 409,660.0 млн грн. Загалом, за цей період на рівні України відбулися негативні зміни у капітальних інвестиціях, оскільки відбулося зниження

на 29,21%. На рівні окремих областей також спостерігається тенденція до зниження. Наприклад, Закарпатська область показала найбільший ріст капітальних інвестицій, починаючи з 2018 року (7500.6 млн грн) та досягнувши 9184.3 млн грн у 2021 році, але зменшивши цей показник до 6818.0 млн грн у 2022 році. Івано-Франківська область також відзначилася значним зростанням капітальних інвестицій, з 9333.7 млн грн у 2018 році до 12282.0 млн грн у 2021 році. Загалом за цей період відбулося наступне зниження показника капітальних інвестицій: Закарпатська область – на 9,10%, Івано-Франківська область – на 27,06%, Одеська область – на 43,05%, Чернівецька область – на 9,73%.

Таблиця 2

Капітальні інвестиції у Дунайському регіоні, 2018–2022 рр.

Регіон	2018	2019	2020	2021	2022
	млн грн	млн грн	млн грн	млн грн	млн грн
<i>Україна</i>	578726,4	623978,9	508217,0	673899,3	409660,0
<i>Закарпатська обл.</i>	7500,6	9330,3	5081,0	9184,3	6818,0
<i>Івано-Франківська обл.</i>	9393,7	9305,5	6338,0	12282,0	6851,5
<i>Одеська обл.</i>	23787,8	21080,1	21437,6	24149,5	13546,7
<i>Чернівецька обл.</i>	3720,6	4096,8	3319,5	4289,6	3358,7

Деталізований аналіз індексів промислової продукції пропонує уявлення про тенденції у виробництві. Табл. 3 включає інформацію про зміни в цьому секторі на території Дунайського регіону за період з 2017 по 2021 рік, виражені у відсотках до попереднього року.

Таблиця 3

**Індекси промислової продукції у Дунайському регіоні,
у відсотках до попереднього року, 2017–2021 рр.**

Регіон	2017	2018	2019	2020	2021
	%	%	%	%	%
<i>Україна</i>	101,1	103,0	99,5	95,5	101,9
<i>Закарпатська обл.</i>	100,3	105,1	86,1	92,7	106,5
<i>Івано-Франківська обл.</i>	112,0	110,3	95,6	93,4	106,0
<i>Одеська обл.</i>	112,2	92,4	107,4	100,7	107,0
<i>Чернівецька обл.</i>	106,7	105,8	100,3	85,9	97,3

Аналізуючи індекси промислової продукції в Україні та Дунайському регіоні за п'ять років, можна помітити значні зміни у показниках. Україна в цілому показала різке зниження у 2020 році до 95,5%, але відновилася до 101,9% у 2021 році, перевищивши попередні

показники. Загалом, за цей період в Україні спостерігається збільшення індексу промислової продукції на 0,79%. За регіонами, Закарпатська область та Івано-Франківська область мали спад у 2020 році, але після цього показали зростання у 2021 році. Одеська область також показала спад у 2018 році, але відновилася в наступні роки, збільшивши індекси у 2020 та 2021 роках. Чернівецька область мала значний спад у 2020 році, але підвищила свої показники у 2021 році, хоча вони залишилися нижчими, ніж в 2018 році. За період з 2017 до 2021 року відбулися наступні зміни щодо індексу промислової продукції: Закарпатська область – збільшення на 6,2%, Івано-Франківська область – зниження на 6%, Одеська область – зниження на 5,2%, Чернівецька область – зниження на 9,4%.

Для оцінки стабільності та динаміки бізнес-середовища регіону у табл. 4 наведено динаміку кількості активних підприємств, що діяли на території України та Дунайського регіону з 2019 по 2021 рік.

Таблиця 4

Кількість діючих підприємств у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.

Регіон	Усього	Великі підприємства		Середні підприємства		Малі підприємства	
		од.	%	од.	%	од.	%
2019 Україна	380597	518	0,1	17751	4,7	362328	95,2
Закарпатська обл.	6388	5	0,1	287	4,5	6096	95,4
Івано-Франківська обл.	8595	7	0,1	338	3,9	8250	96,0
Одеська обл.	25871	23	0,1	959	3,7	24889	96,2
Чернівецька обл.	4235	–	–	207	4,9	4028	95,1
2020 Україна	373822	512	0,1	17602	4,7	355708	95,2
Закарпатська обл.	6655	3	0,0	292	4,4	6360	95,6
Івано-Франківська обл.	8124	8	0,1	362	4,5	7754	95,4
Одеська обл.	25465	20	0,1	926	3,6	24519	96,3
Чернівецька обл.	4205	1	0,0	220	5,2	3984	94,8
2021 Україна	370834	610	0,2	17502	4,7	352722	95,1
Закарпатська обл.	6572	4	0,1	288	4,4	6280	95,5
Івано-Франківська обл.	7793	11	0,1	337	4,3	7445	95,6
Одеська обл.	23962	22	0,1	916	3,8	23024	96,1
Чернівецька обл.	4090	1	0,0	220	5,4	3869	94,6

Отримані дані за 2019, 2020 та 2021 роки показують зміни у кількості підприємств в Україні та регіонах Дунайського басейну. За цей трирічний період кількість підприємств в Україні усього зменшилася на 2,57% від 2019 до 2021 року. Подібні тенденції спостерігаються і в Дунайському регіоні, лише в Закарпатській області відбулося незначне збільшення загальної кількості підприємств – на 2,88% за весь період. В Івано-Франківській області відбулося найбільше зменшення загальної кількості підприємств у Дунайському регіоні (на 9,33%). В Одеській та Чернівецькій областях також спостерігається зменшення загальної кількості підприємств на 7,38% та 3,42% відповідно.

У табл. 5 представлено рівні зайнятості та безробіття в Дунайському регіоні за 2019–2021 роки, що відображає стан соціально-економічних процесів. Ці дані дозволяють дослідити динаміку зайнятості та показників безробіття, надаючи можливість оцінити стабільність працевлаштування в цьому регіоні.

Таблиця 5

**Рівні зайнятості (З) та безробіття (Б) у Дунайському регіоні,
у %, 2019–2021 рр.**

Регіон	2019		2020		2021	
	З	Б	З	Б	З	Б
<i>Україна</i>	67,6	8,6	65,6	9,9	65,3	10,3
<i>Закарпатська обл.</i>	62,9	9,4	60,9	11,0	60,5	11,5
<i>Івано-Франківська обл.</i>	62,9	7,6	60,3	9,0	60,1	9,2
<i>Одеська обл.</i>	68,1	6,1	66,6	7,3	66,5	7,5
<i>Чернівецька обл.</i>	61,2	7,8	58,7	10,1	58,5	10,5

Протягом трьох років спостерігалася загальна тенденція до зниження рівня зайнятості та зростання безробіття. Загалом, на рівні України протягом 2019–2021 років рівень зайнятості зменшився на 2,3%, а рівень безробіття зріс на 1,7%. Схожі тенденції помітні у всіх областях Дунайського регіону. Закарпатська область за цей період відзначилася зменшенням зайнятості на 2,4%, паралельно збільшившись рівень безробіття на 2,1%. Івано-Франківська область також відзначилася зменшенням зайнятості на 2,8% за цей період, тоді як безробіття зросло на 1,6%. У Одеській області показники зменшилися зайнятих на 1,6%, і безробіття зросло на 1,4%. Чернівецька область також відзначила зменшення зайнятості на 2,7%, паралельно із збільшенням безробіття на 2,7%. Така тенденція свідчить про можливу нестабільність на ринку праці в цих регіонах та можливу потребу у додаткових заходах для підтримки зайнятості та регулювання безробіття.

В табл. 6 відображено динаміку змін у кількості зайнятих працівників на підприємствах Дунайського регіону протягом 2019–2021 років. Це дає можливість проаналізувати тенденції у зайнятості на підприємствах та визначити їхню динаміку протягом вказаного періоду.

Таблиця 6

Кількість зайнятих працівників на підприємствах у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.

Регіон	Усього	Великі підприємства		Середні підприємства		Малі підприємства	
		осіб	%	осіб	%	осіб	%
2019 Україна	6407537	1608347	25,1	3052616	47,6	1746574	27,3
Закарпатська обл.	92845	7498	8,1	57184	61,6	28163	30,3
Івано-Франківська обл.	109527	9466	8,7	63220	57,7	36841	33,6
Одеська обл.	295632	33948	11,5	148591	50,3	113093	38,2
Чернівецька обл.	58269	–	–	37265	64	21004	36,0
2020 Україна	6366104	1574647	24,7	3088410	48,5	1703047	26,8
Закарпатська обл.	91380	к/с	к/с	к/с	к/с	27005	29,6
Івано-Франківська обл.	112325	10098	9,0	67543	60,1	34684	30,9
Одеська обл.	301947	33817	11,2	156591	51,9	111539	36,9
Чернівецька обл.	60371	к/с	к/с	к/с	к/с	20219	33,5
2021 Україна	6391660	1648692	25,8	2967783	46,4	1775185	27,8
Закарпатська обл.	92184	7855	8,5	56778	61,6	27551	29,9
Івано-Франківська обл.	109923	11167	10,2	61947	56,3	36809	33,5
Одеська обл.	304520	36735	12,1	151139	49,6	116646	38,3
Чернівецька обл.	62873	к/с	к/с	к/с	к/с	20669	32,9

* к/с – дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

Спостереження за кількістю зайнятих працівників на підприємствах у Дунайському регіоні в період з 2019 по 2021 рік показує певні тенденції: Україна загалом відзначила невелике зменшення загальної кількості працівників на підприємствах з 6,407,537 у 2019 році до 6,391,660 у 2021 році (на 0,25%). Протягом трирічного періоду великі підприємства відобразили невелике збільшення на 2,51%, середні

підприємства зменшилися на 2,78%, а малі підприємства зросли на 1,64%. У Закарпатській області, загальна кількість працівників на підприємствах зменшилася на 0,71%. На великих підприємствах було збільшення на 4,76%, на середніх – зменшення на 0,71%, а на малих – зменшення на 2,17%. Івано-Франківська область відзначила збільшення загальної кількості працівників на підприємствах на 0,36%. При цьому на великих підприємствах зросла кількість працівників на 17,97%, на середніх – зменшилася на 2,01%, а на малих – зменшилася на 0,09%. Одеська область показала загальне збільшення працівників на підприємствах на 3,01%. При цьому спостерігалось збільшення: на великих підприємствах на 8,21%, на середніх – 1,71%, а на малих – на 3,14%. Чернівецька область показала збільшення загальної кількості працівників на підприємствах на 7,9%. Проте, кількість працівників на малих підприємствах зменшилася на 1,59%.

Табл. 7 відображає динаміку середньомісячної заробітної плати штатних працівників у Дунайському регіоні за період 2019–2021 років. Ці дані є важливими для оцінки соціально-економічного стану регіону та його працівників, вказуючи на тенденції змін у рівні оплати праці та їх вплив на життя людей у цьому регіоні.

За три роки спостерігалася загальна тенденція до зростання середньомісячної заробітної плати штатних працівників у Дунайському регіоні та на рівні України. На загальнонаціональному рівні зарплата зросла з 10,497 тис. гривень у 2019 році до 14,014 тис. гривень у 2021, що становить зростання на 33,5%.

Таблиця 7

**Середньомісячна заробітна плата штатних працівників
у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.**

Регіон	2019		2020		2021	
	грн	у % до поп.р.	грн	у % до поп.р.	грн	у % до поп.р.
<i>Україна</i>	10497	118,4	11591	110,4	14014	120,9
<i>Закарпатська обл.</i>	9202	114,0	10193	110,8	12235	120,0
<i>Івано-Франківська обл.</i>	8817	116,8	9980	113,2	11988	120,1
<i>Одеська обл.</i>	9246	115,4	10336	111,8	12326	119,3
<i>Чернівецька обл.</i>	8066	115,4	9166	113,6	11183	122,0

У Закарпатській області вона збільшилася з 9,202 тис. гривень до 12,235 тис. гривень за той же період, що є зростанням на 32,96%. В Івано-Франківській області піднесення склало 35,96% – з 8,817 тис. гривень до

11,988 тис. гривень. У Одеській області показник зріс на 33,31%: з 9,246 тис. гривень до 12,326 тис. гривень. Найбільший приріст був у Чернівецькій області – на 38,64%: з 8,066 тис. гривень до 11,183 тис. гривень. Такі тенденції вказують на стабільний ріст заробітної плати, що може свідчити про певне поліпшення економічної ситуації.

В табл. 8 наведено витрати на оплату праці, що є ключовим фактором у визначенні ефективності фінансової політики підприємств.

Таблиця 8

Витрати на оплату праці на підприємствах у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.

Регіон	Усього	Великі підприємства		Середні підприємства		Малі підприємства	
		млрд грн	%	млрд грн	%	млрд грн	%
2019 Україна	747,0	284,6	38,1	341,0	45,6	121,4	747,0
Закарпатська обл.	9,3	1,5	15,8	6,2	66,8	1,6	9,3
Івано-Франківська обл.	9,7	1,7	18,0	5,8	59,6	2,2	9,7
Одеська обл.	27,4	5,3	19,4	15,0	55,0	7,0	27,4
Чернівецька обл.	4,6	–	–	3,3	72,7	1,2	4,6
2020 Україна	820,0	299,1	36,5	383,7	46,8	137,1	820,0
Закарпатська обл.	9,8	к/с	к/с	к/с	к/с	1,7	9,8
Івано-Франківська обл.	11,4	2,0	17,9	7,1	62,6	2,2	11,4
Одеська обл.	31,4	6,0	19,2	17,2	54,9	8,1	31,4
Чернівецька обл.	5,1	к/с	к/с	к/с	к/с	1,3	5,1
2021 Україна	965,6	358,9	37,2	458,0	47,4	148,7	965,6
Закарпатська обл.	11,7	1,8	15,3	7,9	67,7	2,0	11,7
Івано-Франківська обл.	13,6	2,6	18,9	8,4	61,6	2,6	13,6
Одеська обл.	35,9	6,6	18,3	20,5	57,2	8,8	35,9
Чернівецька обл.	6,6	к/с	к/с	к/с	к/с	1,4	6,6

* к/с – дані не оприлюднюються з метою виконання вимог Закону України «Про офіційну статистику» щодо забезпечення гарантій органів державної статистики щодо статистичної конфіденційності.

За три роки витрати на оплату праці в Україні зросли на 29,26%, оскільки відбулося зростання цього показника з 747.0 млрд грн у

2019 році до 965.6 млрд грн у 2021 році. У цілому, великі підприємства виявили стабільний тренд до збільшенні витрат на оплату праці протягом трьох років, з 284.6 млрд грн до 358.9 млрд грн, що відповідає зростанню на 26,11%. Середні та малі підприємства також показали певне збільшення витрат, відповідно на 34,31% та 22,49%. Зауважимо, що Чернівецька область показала найвище збільшення витрат на оплату праці серед інших у Дунайському регіоні, зростання на рівні 43,48% за цей період. Тоді як Івано-Франківська, Одеська та Закарпатська області демонстрували трохи менші зміни, але також збільшили свої витрати на оплату праці відповідно на 40,21%, 31,02% та 25,81%.

У табл. 9 наведено індекси заробітної плати три роки, що дозволить оцінити темпи зростання чи зниження заробітної плати протягом вказаного періоду та їх вплив на економіку регіону.

Протягом трьох років спостерігався стабільний та помірний ріст заробітної плати в Дунайському регіоні. Усі області відзначили збільшення цього показника. Україна в цілому показала зростання індексу з 109,8% у 2019 році до 110,5% у 2021. Найбільший ріст спостерігався у Чернівецькій області, де індекс збільшився з 108,3% до 112,3%. Ці показники свідчать про певну позитивну динаміку.

Таблиця 9

**Індекси заробітної плати у Дунайському регіоні,
у відсотках до попереднього року, 2019–2021 рр.**

Регіон	2019	2020	2021
	%	%	%
<i>Україна</i>	109,8	107,4	110,5
<i>Закарпатська обл.</i>	105,9	106,2	109,4
<i>Івано-Франківська обл.</i>	108,5	109,5	109,8
<i>Одеська обл.</i>	107,4	109,5	108,6
<i>Чернівецька обл.</i>	108,3	110,0	112,3

У табл. 10 міститься дані щодо заборгованості по виплаті заробітної плати в Україні та у Дунайському регіоні.

За п'ять років спостерігались різноманітні тенденції у заборгованості з виплати заробітної плати в Україні та Дунайському регіоні. Україна в цілому зазнавала стабільного зростання цієї суми з 1791,0 млн грн у 2017 до 3136,7 млн грн у 2021 році (загалом зміна на +75,14%).

Закарпатська область, починаючи зі значення 3,0 млн грн у 2017, демонструвала нестабільність в рівнях заборгованості, що сягнуло 6,6 млн грн у 2021. Івано-Франківська область спершу зросла з 5,5 млн грн до 23,1 млн грн у 2019, але потім зросла ще до 34,5 млн грн у 2021.

Одеська область, хоча й відзначилася незначними коливаннями, мала збільшення з 47,9 млн грн у 2017 до 83,5 млн грн у 2021. Чернівецька область показала різке збільшення у 2019 до 0,1 млн грн, але взагалі залишалася на невеликому рівні, досягаючи 1,3 млн грн у 2021. Ці варіації у рівнях заборгованості показують неоднорідність та різні фактори, які впливають на сектор заробітних платежів у кожному з регіонів. За період з 2017 до 2021 року відбулися наступні зміни щодо суми заборгованостей з виплати заробітної плати в областях: Закарпатська – збільшення на 120%, Івано-Франківська – збільшення на 527,27%, Одеська – збільшення на 74,32%, Чернівецька – зниження на 31,58%.

Таблиця 10

**Сума заборгованості з виплати заробітної плати
у Дунайському регіоні, 2017–2021 рр.**

Регіон	2017	2018	2019	2020	2021
	<i>млн грн</i>	<i>млн грн</i>	<i>млн грн</i>	<i>млн грн</i>	<i>млн грн</i>
<i>Україна</i>	1791,0	2368,4	2645,1	3034,4	3136,7
<i>Закарпатська обл.</i>	3,0	2,4	3,2	3,9	6,6
<i>Івано-Франківська обл.</i>	5,5	19,6	23,1	36,7	34,5
<i>Одеська обл.</i>	47,9	48,5	63,6	47,3	83,5
<i>Чернівецька обл.</i>	1,9	1,8	0,1	0,1	1,3

Далі подано дані щодо фінансових результатів до оподаткування підприємств у Дунайському регіоні за період 2019–2021 років (табл. 11), що дозволить визначити рівень їх стійкості у цей період.

За три роки фінансовий результат до оподаткування в Дунайському регіоні показав деяку нестабільність. Україна відчула суттєвий спад у цьому показнику, з від'ємним результатом -216,594.8 млн грн у 2021 році, порівняно з позитивним результатом 1,34734.3 млн грн у 2019 році (зниження на 260,76%).

Подібна тенденція була помітна і в регіональному аспекті, особливо в Івано-Франківській області (зниження фінансових результатів на 209%). Щодо підприємств, які отримали прибуток, Україна та регіони показали тенденцію до збільшення цього показника. У 2019 році Україна мала 71,4% підприємств із прибутком, який впав до 66,1% у 2021 році. Найвищий відсоток підприємств із прибутком зафіксовано в Івано-Франківській області – 77,1% у 2019 році та 75,6% у 2021 році. Щодо підприємств, які отримали збиток, регіони також відображають динаміку до покращення ситуації. Найбільший відсоток підприємств із збитком в 2021 році був в Одеській області – 36,2%, тоді як Івано-Франківська область мала найменший відсоток підприємств із збитком – 24,4%.

**Фінансові результати до оподаткування підприємств
у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.**

Регіон	Фінансовий результат до оподаткування	Підприємства, які отримали прибуток		Підприємства, які отримали збиток	
	млн грн	млн грн	%	млн грн	%
<i>2019 Україна</i>	134734,3	673978,8	71,4	539244,5	28,6
<i>Закарпатська обл.</i>	-460,0	3584,4	74,2	4044,4	25,8
<i>Івано-Франківська обл.</i>	-2126,2	7982,4	77,1	10108,6	22,9
<i>Одеська обл.</i>	-5232,7	21274,2	67,6	26506,9	32,4
<i>Чернівецька обл.</i>	1430,3	2642,0	69,9	1211,7	30,1
<i>2020 Україна</i>	1034012,8	1266456,3	73,3	232443,5	26,7
<i>Закарпатська обл.</i>	6063,5	7870,0	73,2	1806,5	26,8
<i>Івано-Франківська обл.</i>	15613,1	18406,6	78,1	2793,5	21,9
<i>Одеська обл.</i>	29340,5	36475,3	72,0	7134,8	28,0
<i>Чернівецька обл.</i>	1732,3	3023,1	68,7	1290,8	31,3
<i>2021 Україна</i>	-216594,8	724687,6	66,1	941282,4	33,9
<i>Закарпатська обл.</i>	-132,4	6123,4	69,5	6255,8	30,5
<i>Івано-Франківська обл.</i>	-6589,1	10873,1	75,6	17462,2	24,4
<i>Одеська обл.</i>	-12614,9	26607,9	63,8	39222,8	36,2
<i>Чернівецька обл.</i>	2843,5	4052,7	69,1	1209,2	30,9

У табл. 12 представлено обсяг реалізованої продукції суб'єктів господарювання протягом 2019–2021 років у Дунайському регіоні для оцінки економічної активності регіону та його розвитку.

За три роки спостерігався стійкий позитивний тренд у зростанні обсягу реалізованої продукції в Україні. Загальний обсяг продукції в Україні зріс на значні 42,09% за цей період. Україна продемонструвала збільшення обсягу реалізації продукції з 10,725.4 млрд грн у 2019 році до 15,240.1 млрд грн у 2021 році. Закарпатська область відображала стабільну динаміку, що підтверджується зростанням на 38,59%. Показник у Івано-Франківській області також зріс на 35,99%. Одеська область показала значне збільшення в обсязі реалізації продукції на 49,79%. Тоді як Чернівецька область відображала меншу, але все ж помітну позитивну зміну на рівні 46,51%. Ці позитивні тенденції

вказують на загальний підйом у виробництві та економічному розвитку регіону протягом цього періоду.

Таблиця 12

**Обсяг реалізованої продукції суб'єктів господарювання
у Дунайському регіоні, 2019–2021 рр.**

Регіон	Усього	Підприємства		Фізичні особи-підприємства	
	<i>млрд грн</i>	<i>млрд грн</i>	%	<i>млрд грн</i>	%
2019 Україна	10725,4	9841,1	100,0	884,4	100,0
<i>Закарпатська обл.</i>	85,0	62,6	0,6	22,5	2,5
<i>Івано-Франківська обл.</i>	143,1	120,4	1,2	22,7	2,6
<i>Одеська обл.</i>	447,7	393,7	4,0	54,0	6,1
<i>Чернівецька обл.</i>	51,6	34,6	0,4	17,1	1,9
2020 Україна	11285,6	10273,2	100,0	1012,4	100,0
<i>Закарпатська обл.</i>	88,4	64,5	0,6	23,8	2,4
<i>Івано-Франківська обл.</i>	152,3	126,6	1,2	25,7	2,5
<i>Одеська обл.</i>	515,5	454,3	4,4	61,2	6,0
<i>Чернівецька обл.</i>	58,2	39,5	0,4	18,7	1,8
2021 Україна	15240,1	13867,0	100,0	1373,0	100,0
<i>Закарпатська обл.</i>	117,8	86,9	0,6	31,0	2,3
<i>Івано-Франківська обл.</i>	194,6	159,0	1,2	35,6	2,6
<i>Одеська обл.</i>	670,6	585,5	4,2	85,2	6,2
<i>Чернівецька обл.</i>	75,6	51,2	0,4	24,4	1,8

На основі проведеного дослідження пропонуємо наступні рекомендації для соціально-економічного розвитку Дунайського регіону України в сучасних умовах:

– Розвиток туризму. Дунайський регіон України має значний потенціал для розвитку туризму. Рекомендується розроблення та впровадження привабливих туристичних програм, партнерство з туристичними агентствами, інвестиції у туристичну інфраструктуру та розроблення заходів із забезпечення безпеки для туристів у післявоєнний період.

– Розвиток інфраструктури та логістики. Покращення інфраструктури та логістичних можливостей регіону може зробити його більш привабливим для бізнесу та іноземних інвесторів. Рекомендується інвестувати в модернізацію портів, доріг та залізниць, що сприятиме покращенню торговельних зв'язків.

– Покращення освіти та розвиток робочої сили. Розвиток регіону вимагає кваліфікованої робочої сили. Рекомендується створення освітніх програм, спрямованих на підготовку фахівців з транспорту, екології та інших сфер, які важливі для розвитку регіону.

– Екологічна стійкість. Дунайський регіон вимагає особливої уваги до екології та природних ресурсів. Рекомендується впровадження строгих екологічних стандартів, заохочення проєктів з використанням відновлювальних джерел енергії та збереження біорізноманіття.

– Співпраця з міжнародними партнерами. Умови конфлікту вимагають додаткового залучення міжнародних експертів. Рекомендується встановлення партнерських зв'язків із міжнародними організаціями та донорами для фінансування проєктів для розвитку регіону.

– Залучення місцевої громади. Важливо включити місцеву громаду в процес прийняття рішень та нових проєктів. Рекомендується створення механізмів для залучення громадян до обговорення та ухвалення рішень, що стосуються розвитку регіону.

Наведені рекомендації можуть бути використані як основа для подальшого розроблення стратегії соціально-економічного розвитку Дунайського регіону України в умовах війни та нестабільності.

ВИСНОВКИ

Дунайський регіон є перспективним регіоном України, який дозволить Україні в надскладних умовах війни збільшити міжнародну торгівлю.

Результати проведеного дослідження полягають у комплексному підході до вивчення свідомості щодо еколого-економічних проблем Дунайського регіону та їх впливу територіальні громади та підприємства. Дослідження доповнює існуючі підходи, фокусуючись на активній ролі суспільства та бізнесу у вирішенні цих проблем.

Проведений аналіз дозволив детально дослідити функціонування Дунайського регіону України. Вивчено динаміку таких важливих аспектів, такі як рівень зайнятості, фінансова стабільність та економічний розвиток, які потребують уваги для подальшого зростання регіону. Виявлено такі негативні тенденції, такі як високий рівень безробіття та нерівномірний розподіл доходів, що створюють виклики для соціальної стабільності регіону. Потребують уваги також проблеми у фінансовій сфері, що пов'язані із заборгованістю у виплаті заробітної плати та фінансові результати підприємств.

Отримані результати мають практичне значення для розробників політики, громадських організацій, та підприємств, що діють у Дунайському регіоні. Вони надають можливість більш детально

розуміти ставлення суспільства та бізнесу до існуючих проблем та можливостей регіону, що може бути використано для розвитку та планування подальших заходів.

Напрямами подальшого дослідження може бути розроблення Державної стратегії для покращення фінансової стабільності, соціально-економічного розвитку та екологічної стійкості Дунайського регіону.

АНОТАЦІЯ

Дослідження присвячене аналізу Дунайського регіону, який є важливим у питаннях екологічного, економічного і соціального розвитку України. Проаналізовано погляди респондентів щодо важливості залучення інвестицій у інфраструктуру та проекти в Дунайському регіоні для сприяння розвитку. Дослідження також оцінює важливість співпраці України з Європейським Союзом для відновлення та розвитку Дунайського регіону, враховуючи його геостратегічне значення та потенціал для спільних ініціатив та проектів. Також проведено комплексний аналіз функціонування підприємств на території Дунайського регіону України. Проаналізовано динаміку розвитку підприємств, показники зайнятості та безробіття, основні фінансові показники в контексті економічної стабільності регіону. Виявлено ключові проблеми, які є перешкодами для сталого розвитку регіону. Запропоновано заходи, спрямовані на підвищення ефективності господарювання та соціально-економічний розвиток Дунайського регіону в Україні.

Література

1. Sielker, F. (2016). New approaches in European governance? Perspectives of stakeholders in the danube macro-region. *Regional Studies, Regional Science*, 3 (1), 88–95. DOI: <https://doi.org/10.1080/21681376.2015.1116957>
2. Ignjatijevic, S., Ćirić, M., & Carić, M. (2013). International trade structure of countries from the danube region: Comparative advantage analysis of export. *Ekonomicky casopis*, 61 (3), 251–269.
3. Slavic, A., & Berber, N. (2019). The role of training practice in improving organizational performance in selected countries of the Danube region. *Engineering Economics*, 30 (1), 81–93. DOI: <https://doi.org/10.5755/j01.ee.30.1.17857>
4. Bostan, I., Lazar, C.M., Asalos, N., Munteanu, I., Horga, G.M. The three-dimensional impact of the absorption effects of European funds on the competitiveness of the SMEs from the Danube Delta. *Industrial Crops and*

Products. 2019. 132, 460–467. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.indcrop.2019.02.053>

5. Profiroiu A.G., Nastacă C.-C., & Caraman M. (2021). Perceptions on the Implementation of the Integrated Territorial Investment Mechanism (ITI) and Its Impact on Sustainable Development and Resilience of Danube Delta. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 2021 (Special Issue), 104–126. DOI: <https://doi.org/10.24193/tras.SI2021.6>

6. Гобир І. Б., Буй Ю. В., Буй Л. В. Аналіз та тенденції розвитку інноваційної діяльності промислових підприємств у Івано-Франківській області України. *Приазовський економічний вісник*. 2022. № 2(21). С. 56–61.

7. Сарапіна О. А., Стефанович Н. Я., Пінчук Т. А., Шрам Т. В. Аналіз діяльності комунальних підприємств та підходи до їх класифікації. *Вісник ХНТУ*. 2023. № 2(85). С. 228–234.

8. Сачовський І. М. До питань аналізу ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств житомирської області. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2021. № 6(123). С. 77–83.

9. Шитікова Т. В., Ігнатишин М. І. Оцінка діяльності підприємств міст та районів Закарпатської області Методом аналізу ієрархій. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. № 1. С. 3–8. DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_ijite/31032020/6958

10. Державна служба статистики України.
URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>

Information about the author:

Tetiana Ivanova

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of International Economic
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”
37, Beresteysky Avenue, Kyiv, 03056, Ukraine